

IGAL KOOLIVAHEAJAL KÄIVAD EESTIS: Toomas ja Saara võiksid Tallinna ja Gatwicki lennujaamas ka omapäi, ilma saatjata toimetada, sest nad on neis nii tihti käinud.

Lennujaama lapsed

Lapsed, kelle vanemad elavad eri riikides, reisivad lennukiga omapäi sama tihti kui usinad välismaal komandeeringus käijad.

Heidit Kaio

heidit.kaio@ekspress.ee

Tänapäeva maailma tavaline osa on kärghpered, kus “minu, sinu ja meie lapsed” elavad koos või tiirlevad mitme kodu vahel. Ühe perega seotud võib vabalt olla isegi kuus või seitse last. Samavõrd loomulik nähtus on eri rahvusest ema ja isa, kelle lapsed räägivad nii ema kui isa keelt. Nagu seegi, et lahkuläinud vanemad elavad eri riikides töö või kodukoha valiku pärast ning lapsed käivad neil koolivaheaegadel külas. Sellisel juhul on peaaegu vältima-

tu, et lapsed peavad lennukiga reisi- ma ilma vanemateta või üldse ilma täiskasvanud saatjateta. Mõnikord lausa teisele mandrile.

Saara ja Toomas: nagu elukutselised lennureisijad

Saara Triinu (10) ja **Toomas** (12) **Hanso** on aastate jooksul teinud omapäi, ilma vanemateta vähemalt 50 lendu.

Esimest korda üksi lennata võis Saara arvates olla “traagiline”, aga täpselt ta ei mäleta. Igatahes oli Toomas siis seitsmene ja Saara viiene. Praeguseks on nad lendamisega sama harjunud kui bussiga Tallinna ja Tartu vahet nühkivad eakaas-

lased. Täiesti ilma saatjateta võivad nad lennata, kui Saara saab 12. Ode-venda on kolm korda lennanud isegi Hiinasse, kus nende isa töötas diplomaadina. Lastele meeldis, et lennukis oli telekas ja soe söök. Kord aga kutsuti nad Hiina lennukis lausa esimesse klassi istuma, sest seal olid vabad kohad.

“Meil oli nagu oma kabinet ja suur telekas. Tool läks magamis- asendisse voodiks,” arutlevad nad nagu professionaalsed lennukriitikud. Inglismaa ja Eesti vahel lendavad lapsed tavaliselt Estonian Airi või Air Balticuga. Finnair aga meeldib neile rohkem, sest “seal on sõbralikud inimesed ja antakse Faze-

ri šokolaadi." Saara ja Tom koguvad lendudelt sooduspunkte, mõlemad on saanud nende arvel tasuta lennata ja varsti peaksid jälle saama.

Lastel käib ükski lendamine nii, et internetis lennukipiletit ostes saab neile tellida saatja. Lennujaamas täidetakse nende kohta hulk pabereid, kus on kirjas keeled, mida lapsed räägivad, kontaktaadress ja inimese andmed, kes neile vastu tuleb. Paberid pistetakse suurde taskusse, mis riputatakse lastele kaela. Toomas ütleb, et need taskud näevad "jumala lollid" välja ja ta ei taha üldse neid kanda. Silt taskul kuulutab, et tegemist on *unaccompanied minors* ehk saatjata alaealistega, aga slängis on kasutusel lühend *unmins*.

"Lennujaamas kõik kutsumavad meid "anmins", ütleb Toomas. "Alguses ma sellele sõnale üldse ei reageerinud," mäletab Saara.

Turvakontrollist lennukini saadab neid lennujaama töötaja. "Meie läheme essana lennukile, järjekorrast ette. Lapsed ei viitsi ju oodata, eriti väikesed," arvab Toomas.

"Ja kõik vaatavad meid kadedalt," on Saara kindel.

See-eest väljuvad nad lennukist viimastena. Kui teised tammuvad ukse poole, peavad lapsed end reisisaatjate juurde istuma sättimea.

"Siis tuleb saatja ja me tillerdame ringi, kuni näeme ema," võtab Toomas edasise kokku. Lastele vastu tuleva inimese ID-kaardi andmed peavad klappima kaelataskus rippuva infoga. Kui isik pole sama, ei tohi lapsi üle anda. Samas, Hiinas ei kontrollitud kunagi midagi.

Kes palju teeb, sel ka palju juhtub – kord avastas piirivalve Tomil aegunud passi ja toona seitsmeaastane öde pidi lendama ükski.

"Saara ilgelt nuttis. Mina pidin järgmisel päeval läbi Läti lendama," meenutab Toomas.

Üks teine kord, kui nad Eestist tulid, oli Gatwicki lennujaamas lennuk süttinud ning nende lend suunati Lutonisse. Ema ootas neid Gatwickis kuus tundi koos kahe väikese titega ning keegi ei öelnud talle, mis on juhtunud.

Lutonisse kogunes teistelt lendudelt veel lapsi, kes viidi esmalt Burger Kingi ja sõidutati siis 2,5 tundi kestnud bussireisiga Gatwicki.

Saara: "Seal pidime ka ootama, sest ema ei leidnud meid üles. Ema oli ilgelt vihane ja karjus mingite inimeste peale. Need ainult halisesid, et pole süüdi."

Toomas: "Sel päeval läks kõik halvasti, mis halvasti sai minna."

Viimati lendasid Toomas ja Saara Londonisse kaks nädalat tagasi, Eestisse tulevad nad jälle oktoobri lõpus.

"Inglismaal on õnneks tihti vaheajad," on nad rahul.

HARJUNUD LENDAMA: Sven käib küll tihti Pariisis, kuid sel suvel lendas ta sinna esimest korda ükski.

"Aga Inglismaal ei tahaks kauem olla, seal on nii igav," arvab Saara.

Sven: esimesel korral hulk äpardusi

Sven Samyn (11) lendas sel suvel esimest korda ükski Pariisi ja lennujaamatöötajad "kaotasid ta ära".

Sven käib Tallinnas koolis ning saabus paar nädalat tagasi Prantsusmaalt – suvevaheajalt. Seekord sujus kõik, aga vaheaja algus oli Svenil sündmusterohke.

Ema on püüdnud Sveni lende nii sättimea, et samas lennukis oleks keegi peretuttav, kes saadab Sveni Pariisi lennujaama värvavas ootava isa juurde. Seekord läks Sven aga ükski.

Lennukiga lendas Sven esimest korda seitsmekuisena, aga kui ema nüüd Tallinna lennujaamas enne turvakontrolli maha jäi, oli tal "natuke ebamugav tunne".

"Ma millegipärast kartsin, et õhkutõusmisel hakkavad kõrvad valutama, ja ostsin lennujaamast terve kotitäie komme ja nätsu. Prantsusmaal viskasin enamiku ära, sest mul läks süda pahaks," ütleb Sven.

Tallinnas läks kõik ludinal, lennukisse viidi ta lennujaama töötajatele mõeldud käikude kaudu. Pärast Pariisis maandumist marssis Sven uljalt lennukist välja. Tal polnud õrna aimugi, et ta peab lennukisse istuma jääma ja saatjaid ootama.

"Läksin tui-ma peaga kotti

võtma. Natuke kahtlane oli, aga samas täiesti suva." Sven on Charles de Gaulle'i lennujaamas palju kordi käinud, oskab prantsuskeelseid viitu lugeda ja teab, kuhu peab minema.

"Saatja tuli joostes mind otsima, kui ma pagasilintide juures kotti ootasin."

Estonian Air andis ka Svenile kaelatasku. "Ma ei pannud seda kaela, see oli titekas, mingid beebid pilvedes ja väikesed lennukid lendavad. Mul oli selle sildi pärast nii häbi, et ma hoidsin seda nii." Sven näitab, kuidas ta surus silti vastu kintsu, et esimest külge näha poleks.

Esma-üksireisija Sveniga juhtus veel teine ja kolmaski äpardus. Pariisis jäi isa pisut hiljaks ja siis selgus, et Sveni üliipiinlikus kaelataskus pole seda paberit, kus oleks kirjas talle vastu tuleva inimese nimi.

"Ma ei tea, kuhu see sai. Panin selle tobeda tasku oma reisikotti."

Saatja helistas kuhugi, Sven oletab, et lennukimeeskonnale. Ehk jäid paberid lennukis nende kätte? Aga meeskond väitis, et poiss kaotas tähtsa paberi ära. Poiss vannub, et pistis tasku lihtsalt reisikotti ja paber ei saanud välja tulla. Ema oletab, et paberid unustati Eestist kaasa panna või anti need kohe parda-töötajate kätte.

"Siis oli küll kõhe tunne," ütleb Sven, kes kartis, et ei saagi lennujaamast kaugemale. Lõpuks mõistus siiski võitis ja poiss pääses Pariisi isa juurde.

TITEKAD KAELETASKUD: *Unmin*-id neid ei salli, sest need näevad "jumala lollid" välja.

